

Clive Cussler

Met Jack Du Brul

De stille zee

the house of books

Oorspronkelijke titel

The Silent Sea

Uitgave

G.P. Putnam's Sons, New York

Copyright © 2010 by Sandecker RLLLP

By arrangement with Peter Lampack Agency, Inc. 350 Fifth Avenue, Suite 5300, New York,
NY 10118 USA

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2012 by The House of Books,
Vianen/Antwerpen

Vertaling

Theo Horsten

Vertaling motto

Rik van Steenbergem

Omslagontwerp

Jan Weijman

Omslagillustratie

artist partners ltd

Foto auteur

© Jack DeBry

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 3688 7

ISBN 978 90 443 3701 3 (e-book)

D/2012/8899/140

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

7 december 1941

Pine Island

Washington (staat)

Een gouden schim sprong over het dolboord van de kleine boot op het moment dat de steven het rotsachtige strand raakte. Ze kwam met een plons in het water terecht en ploegde door de branding, de staart triomfantelijk geheven, als een zegewimpel. Toen de retriever op het droge kwam, schudde ze zich eerst uit, waarbij de druppels als diamantsplinters door de heldere lucht vlogen, en keek toen om naar de boot. De hond blafte naar een paar meeuwen verderop op het strand die daarop verschrikt opvlogen. Ze vond dat haar metgezellen veel te traag waren en daarom rende de rashond vast vooruit naar een groepje bomen, waarna haar geblaf wegstierf in het bos dat het grootste deel bedekte van het tweeënhalve vierkante kilometer grote eiland op een uur roeien van het vasteland.

‘Amelia,’ riep Jimmy Ronish, de jongste van de vijf broers in de boot.

‘Die redt zich wel,’ zei Nick, terwijl hij zijn riemen binnenboord haalde en de vanglijn van de boot pakte. Hij was de oudste van de jongens van Ronish.

Hij timede zijn sprong perfect en belandde juist op het moment dat de golf zich terugtrok op het grindstrand. Met drie grote stappen was hij boven de vloedlijn die gemarkeerd werd door opdrogende kelp en wat er zoal aangespoeld was en sloeg de lijn om een groot, door zon en zout gebleekt en met een wirwar van ingekerfde initialen overdekt stuk wrakhout. Hij haalde de vanglijn verder door om de viereënhalve meter lange boot stevig aan de grond te zetten en knoopte hem goed vast.

‘Kom, opschieten,’ spoorde Nick Ronish zijn jongere broers aan. ‘Over vijf uur is het laagwater en we hebben een hoop te doen.’

Hoewel de luchttemperatuur voor de tijd van het jaar redelijk aan-

genaam was, was het water hier in het noorden van de Stille Oceaan ijskoud, waardoor ze gedwongen waren om hun spullen telkens tussen twee golven door uit te laden. Een van de zwaarste stukken was een kuil van honderd meter hennepouw die Ron en Don, de tweelingen, samen aan land brachten. Jimmy kreeg de rugzak met hun lunch toegewezen, wat nog een hele last was voor het tengere lichaam van de negenjarige.

De vier oudere jongens – Nick van negentien, Ron en Don een jaar jonger en Kevin maar elf maanden jonger dan de tweeling – hadden met hun witte vlaskoppen en lichtblauwe ogen gemakkelijk voor een vierling kunnen doorgaan. Ze bezaten de onstuimige energie van de jeugd, verpakt in lichamen die snel bezig waren te veranderen in die van mannen. Jimmy was daarentegen klein voor zijn leeftijd, met donker haar en bruine ogen. Zijn broers zeiden vaak plagerig dat hij verdacht veel leek op meneer Greenfield, de dorpskruidenier, en hoewel Jimmy niet goed begreep wat dat precies inhield, wist hij wel dat hij dat maar niets vond. Hij verafgoedde zijn oudere broers en had een hekel aan alles waarin hij van hen verschilde.

Het kleine eiland voor de kust was eigendom van hun familie, al zo lang hun grootvader zich kon herinneren. Generaties jongens – de Ronishes hadden sinds 1862 geen enkel meisje voortgebracht – hadden avontuurlijke zomers doorgebracht met het verkennen van het eiland. Ze konden zich daar gemakkelijk voorstellen dat ze Huckleberry Finn waren en ergens op een eiland in de Mississippi aan hun lot waren overgelaten, of Tom Sawyer die het ingewikkelde grottenstelsel van het eiland verkende, maar Pine Island was vooral intrigerend vanwege de put.

Sinds Abe Ronish, de oudoom van de huidige Ronish-generatie, in 1887 door een val in de put was omgekomen, hadden moeders hun jongens verboden om daar zelfs maar in de buurt te komen. Dat bevel werd even zo vaak genegeerd als het werd uitgevaardigd.

De werkelijke bekoring van het eiland was echter de legende dat een zekere Pierre Devereaux, een van de meest succesvolle kapers die het de Spanjaarden in de Caraïben lastig had gemaakt, een deel van zijn schat zou hebben begraven op dit eiland, dat ver in het noorden lag. Hij zou daarmee zijn schip lichter hebben willen maken tijdens een hardnekkige achtervolging door een eskader fregatten dat hem om Kaap

Hoorn en verder langs de kust van Zuid- en Noord-Amerika achterna had gezeten. De legende werd ondersteund door de ontdekking van een piramidevormig stapeltje kanonskogels in een van de grotten en het feit dat de bovenste twaalf meter van de vierkante put door ruw uitgehouwen balken werden gesteund.

De kanonskogels waren sinds lang verdwenen en werden nu als een mythe beschouwd, maar de realiteit van de houten balken waarmee dat mysterieuze gat in de rotsachtige bodem was omgeven, viel niet te ontkennen.

‘Mijn schoenen zijn nat geworden,’ klaagde Jimmy.

Nick draaide zich met een ruk om naar zijn jongste broer en zei: ‘Verdomme Jimmy, ik had toch gezegd dat als ik je ook maar één keer hoorde klagen, je bij de boot moest blijven?’

‘Ik klaagde ook niet,’ zei de jongen terwijl hij niet probeerde te snotteren. ‘Ik zeg het alleen maar, da’s alles.’ Hij schudde een paar druppels van zijn schoenen om te laten zien dat het geen probleem was. Nick keek hem met een paar kille blauwe ogen streng aan en richtte zijn aandacht toen weer op het karwei dat hen wachtte.

Pine Island had de vorm van een valentijnshart dat uit de koude oceaan oprees. Het enige strand bevond zich op de plek waar de twee rondingen aan de bovenkant samenkwamen. De rest van het eiland was omringd door steile klippen die net zo onneembaar waren als kasteelmuren, en bovendien werd de kust beschermd door een keten van onderzeese rotsen die de bodem van zelfs het sterkst gebouwde vaartuig open konden scheuren. Er leefden niet meer dan een stuk of vijf diersoorten, voornamelijk eekhoorns en muizen die hier tijdens stormweer ongewild terecht waren gekomen, en verder zeevogels die de hoge dennenbomen gebruikten om te rusten en tussen de golven naar prooi te zoeken.

Het eiland werd in tweeën gedeeld door een weg die twintig jaar eerder moeizaam door een andere generatie Ronish-mannen was uitgehakt. Die waren met door benzinemotoren aangedreven pompen op het eiland geland om de put droog te maken, maar hun inspanningen hadden geen resultaat gehad. Hoeveel pompen ze ook inzetten en hoeveel water ze ook uit de diepte omhoog pompten, de put liep net zo snel weer vol. Een uitgebreide zoekactie naar de ondergrondse verbin-

ding tussen de put en de zee leverde niets op. Er was overwogen om een damwand te bouwen in monding van de baai die het dichtst bij de put lag, omdat dit de enige logische keuze was, maar ze waren tot de conclusie gekomen dat dit toch te veel werk was en hadden het verder opgegeven.

Nu was de beurt aan Nick en zijn broers, waarbij Nick een andere redenering had gevolgd dan zijn ooms en zijn vader. Toen Pierre Devereaux de put destijds had gegraven om zijn schat te verbergen, had hij alleen maar de beschikking gehad over een handpomp, de lenspomp van zijn schip. De opbrengst van een dergelijke pomp was zo laag, dat als drie pompen van tien pk elk het niet voor elkaar hadden gekregen, de piraten de put met de hun ten dienste staande middelen onmogelijk leeg hadden kunnen maken.

Het antwoord op de vraag hoe de put werkte, lag ergens anders.

Uit de verhalen die zijn ooms vertelden, wist Nick dat zij hun pogingen in hartje zomer hadden gedaan en toen hij er een oude almanak op nasloeg, zag hij dat dit tijdens een periode was geweest waarin het niveau van laagwater uitzonderlijk hoog was. Hij begreep dat als zijn broers en hij wilden slagen, ze moesten zorgen dat ze de bodem van de put bereikten in dezelfde tijd van het jaar als Devereaux toen hij de put had gegraven – als het laagwater zijn laagste stand had – en dat viel dit jaar op zeven december even na twee uur.

De oudere broers waren al sinds het begin van de zomer bezig geweest met de voorbereidingen om de put aan te pakken. Ze hadden allerlei karweitjes opgeknapt voor iedereen die iets voor ze te doen had om geld bij elkaar te schrapen voor de benodigde uitrusting, in het bijzonder voor de door een tweetaktbenzinemotor aangedreven pomp, die kuil henneptouw en mijnwerkershelmen met een lamp erop. Ze hadden geë oefend met het touw en een volle emmer zodat hun armen en schouders nu urenlang onvermoeid konden werken. Ze hadden zelfs brillen ontworpen waarmee ze zo nodig onder water konden kijken.

Jimmy was er alleen maar bij omdat hij ze over hun plannen had horen praten en had gedreigd alles aan hun ouders te vertellen als hij niet mee mocht doen.

Opeens was er rechts van hen een hoop misbaar, een ware explosie van vogels die opvlogen, de heldere hemel tegemoet. Achter hen kwam

Amelia, hun golden retriever, blaffend en als een bezetene met haar staart zwaaiend tussen de bomen uit stuiven. Ze zat achter een meeuw aan die laag over de grond vloog, om vervolgens verbaasd te blijven staan toen de vogel de lucht in schoot. Haar tong hing uit haar bek en een sliert speeksel droop van haar zwarte tandvlees.

‘Amelia! Kom!’ riep Jimmy met zijn falsetstem, waarop de hond op hem af stoof en hem van pure opwindning bijna omverliep.

‘Hier, pak aan, garnaal,’ zei Nick en gaf Jimmy de mijnwerkershelmen en de tasjes met de zware loodbatterijen.

De pomp was het zwaarste stuk, en Nick had een speciaal draagstel gemaakt met twee stevige stokken zoals hij dat in de bioscoop had gezien, bij de zaterdagmatinees, de seriefilms waarin de inboorlingen de held van het verhaal naar hun dorp droegen. De stokken waren dunne steigerpalen die ze van een bouwplaats hadden meegenomen. Nu legden de vier oudste jongens de stokken op hun schouders en tilde de pomp uit de boot. Even slingerde hij heen en weer, maar hing toen stabiel en zo begonnen ze aan de eerste anderhalve kilometer over het eiland.

Ze hadden drie kwartier nodig om al hun spullen aan land te brengen. De put lag op een hoogte die steil uit zee oprees, net boven een ondiepe baai die als enige de omtrek van het overigens volmaakt hartvormige eiland verstoorde. De golven sloegen tegen de kust, maar met dit mooie weer waren er maar weinig schuimvlokken die voldoende energie hadden om tegen de steile rotsen omhoog te klimmen en in de buurt van de put te belanden.

‘Kevin,’ zei Nick, een beetje buiten adem na hun tweede tocht naar de boot en terug naar de put, ‘jij en Jimmy gaan voor brandhout zorgen. En geen drijfhout, want dat brandt te vlug.’

Maar voordat zijn bevel uitgevoerd werd, moesten alle vijf de Ronishbroers eerst hun nieuwsgierigheid bevredigen en vlug even bij de put kijken.

De verticale schacht was zuiver vierkant, met een omtrek van ongeveer twee bij twee meter, en was aan de binnenkant zo ver als ze naar beneden konden kijken, verstrekt met zware, door de tijd donker gekleurde balken – eiken balken die naar alle waarschijnlijkheid op het vasteland waren gekapt en naar het eiland gebracht. Koude, vochtige

lucht steeg vanuit de diepte omhoog en streek langs hun gezicht, een griezelige gewaarwording die hun aanvankelijke enthousiasme even bekoelde. Het leek bijna alsof de put ademde, een schor, echoënd geluid waarvan je je gemakkelijk kon voorstellen dat het afkomstig was van de geesten van de mannen die waren omgekomen bij pogingen om het binnenste van de aarde haar geheimen te ontfutselen.

Over de opening van de put lag een verroest ijzeren rooster om te voorkomen dat er iemand in zou vallen. Het was met kettingen vastgezet aan zware ijzeren pennen die in de rotsachtige bodem waren verankerd. De kettingen waren door een hangslot verbonden. De sleutel hadden ze gevonden in de la van hun vaders bureau, onder de holster met het pistool, de oude ‘bezemsteel’-Mauser die hij tijdens de Eerste Wereldoorlog had buitgemaakt. Heel even was Nick bang dat de sleutel in het slot zou breken, maar toen draaide hij toch en klikte de beugel open.

‘Vooruit, ga brandhout halen,’ beval hij, waarop zijn twee jongste broers op pad gingen met een luidruchtige Amelia op hun hielen.

Samen met de tweeling sleepte Nick het zware rooster van de opening en legde het een eindje verderop neer. Vervolgens bouwden ze een stelling boven de put waaraan een takel bevestigd zou worden waarvan het touw recht boven de put zou hangen en waaraan twee jongens gemakkelijk een derde zouden kunnen ophijsen. Hiervoor gebruikten ze de houten palen van het draagstel die met stalen pennen in voorgeboorde gaten aan elkaar werden verbonden. Het andere eind van de palen werden rechtstreeks vastgespijkerd op de eiken balken rondom de schacht. Ondanks zijn ouderdom was het eikenhout nog sterk genoeg om er een paar spijkers op krom te slaan.

Nick belastte zich met het leggen van de knopen die letterlijk het verschil tussen leven en dood konden betekenen, terwijl Don, de meest technische van de jongens, net zo lang aan de pomp zat te prutsen tot die liep als een zonnetje.

Toen alles klaar was, hadden Kevin en Jimmy intussen op drie meter van de put een mooi vuurtje aangelegd en voldoende hout verzameld om het een paar uur brandend te houden. Met zijn vijven gingen ze rondom het vuur zitten om de boterhammen op te eten die ze van huis hadden meegenomen en dronken de zoete ijsthee uit hun veldflessen.

‘Het zal erop aankomen om het tij precies goed te timen,’ zei Nick, zijn mond vol met een boterham met worst. ‘Tien minuten vóór tot tien minuten ná laagwater, dat is zo ongeveer alle tijd die we hebben voordat het water sneller opkomt dan onze pomp het kan bijhouden. Toen ze het in 1921 hebben geprobeerd, bleef het water tot op zestig meter staan, maar uit lodingen wisten ze dat de bodem van de put op drieënzeventig meter ligt. Omdat we hier op een hoogte zitten, denk ik dat de bodem ongeveer zes meter onder laagwater ligt. We moeten de gaten waardoor het water naar binnen komt dichtstoppen en dan doet de pomp de rest.’

‘En dan vinden we een grote ouwe kist vol met goud,’ zei Jimmy met grote ogen bij dat vooruitzicht.

‘Vergeet niet dat de put wel honderd keer is afgedregd zonder dat er ooit iets naar boven is gehaald,’ antwoordde Don.

‘Losse gouden dubloenen dan,’ hield Jimmy aan. ‘In zakken die zijn weggerot.’

Nick stond op en klopte de kruimels van zijn broek. ‘Over een halfuur weten we het.’

Hij trok zijn lieslaarzen aan en hing de tas met de batterij voor zijn mijnwerkershelm over zijn schouder. Hij trok een oliejack aan en ritste hem dicht, terwijl hij het snoer van zijn batterij uit zijn kraag liet steken. Hij hing een tweede tas met gereedschap over zijn schouder.

Ron liet een grote kurk aan een touwtje dat om de twee meter afgemerkt was in de put zakken. ‘Achtenvijftig meter,’ zei hij toen het touwtje slap kwam te staan.

Nick trok een klimtuig aan en haakte dat aan de lus aan het eind van hun dikke touw. ‘Laat de slang zakken, maar start de pomp nog niet. Ik ga naar beneden.’

Hij gaf een korte ruk aan het touw om de rem van het takelblok te testen en die hield perfect. ‘Oké, jongens, hier hebben we de hele zomer voor geoefend. Nu verder geen flauwekul meer, afgesproken?’

‘Wij zijn er klaar voor,’ zei Ron Ronish en zijn tweelingbroer knikte.

‘Jimmy, ik wil niet dat jij binnen vijf meter van de put komt, begrepen? Als ik eenmaal beneden ben, is er verder niks meer te zien.’

‘Dat zal ik niet doen. Ik beloof het.’

Nick wist wat het woord van zijn jongste broertje waard was en toen

hij Kevin veelbetekenend aankeek, stak die zijn duim op. Hij zou zorgen dat Jimmy uit de buurt van de put bleef.

Ron controleerde zijn kurk weer. ‘Zestig meter,’ zei hij.

Nick grijnsde. ‘Zonder dat we een vinger hebben uitgestoken zijn we nu al dieper dan iemand ooit is geweest.’ Hij tikte tegen zijn slaap. ‘Het is puur een kwestie van hersens.’

Zonder verder nog een woord te zeggen, stapte hij van de rand van de put waarna het gewicht van zijn lichaam eerst de kinken uit het touw draaide alvorens tot stilstand te komen. Als hij al bang was, viel dat van zijn gezicht niet af te lezen. Dat was een masker van concentratie. Hij knikte naar de tweeling en die gaven een rukje aan de lijn om de rem te lossen en vierden vervolgens een beetje. Nick zakte een stukje naar beneden.

‘Oké, probeer het nog eens?’

Opnieuw trokken de jongens aan het touw en de rem pakte weer.

‘Nu trekken,’ beval Nick, waarop zijn broers hem datzelfde stukje moeiteloos omhoog haalden.

‘Geen enkel probleem, Nick,’ zei Don. ‘Ik zei immers dat dit ding foolproof is. Verrek, ik durf te wedden dat zelfs Jimmy je vanaf de bodem van de put omhoog zou kunnen halen.’

‘Dank je, maar nee, toch maar liever niet.’ Nick haalde een paar keer diep adem. ‘Goed, daar gaan we dan. Deze keer echt naar beneden.’

Met soepele, beheerste bewegingen liet de tweeling de zwaartekracht zijn werk doen en langzaam zakte Nick de diepte in. Na drie meter riep hij dat ze moesten stoppen. Op die diepte konden ze nog gewoon met elkaar praten. Later, als Nick de bodem zou naderen, zou dat gebeuren met rukken aan de loodlijn waarvoor ze een bepaalde code hadden afgesproken.

‘Wat is er?’ riep Don naar beneden.

‘Er staan hier initialen in een eiken balk. ALR.’

‘Dat is vast oom Albert,’ zei Don. ‘Ik geloof dat die Albert Lewis heette.’

‘Daarnaast staan de initialen van pa, JGR, en zo te zien staat er ook TMD.’

‘Dat moet meneer Davis zijn. Die was er ook bij toen ze hebben geprobeerd om de bodem te bereiken.’

‘Oké, zakken maar weer.’

Op twaalf meter diepte hielden de eiken balken op en bestonden de wanden uit de oorspronkelijke rots. Nick zette zijn mijnwerkerslamp aan. Het steen zag er zo natuurlijk uit dat het bijna leek alsof de schacht miljoenen jaren geleden was ontstaan, toen het eiland werd gevormd, en hoewel het hier nog ruim boven de hoogwaterlijn was, was het toch vochtig genoeg om de wanden met glibberige, groene schimmel te bedekken. Hij richtte de lichtbundel langs zijn neerhangende benen naar beneden. Al een paar meter dieper werd het licht door de duisternis van de afgrond opgeslokt. Er streek een aanhoudende luchtstroom langs zijn gezicht en er voer een enkele, onbedwingbare huivering door zijn lichaam.

En verder ging het, steeds dieper de aarde in met niets anders om hem te dragen dan dat touw en zijn vertrouwen in zijn broers. Toen hij omhoog keek, was de hemel niet meer dan een klein vierkantje hoog boven hem. De muren kwamen niet direct op hem af, maar hij voelde hun nabijheid. Hij probeerde er niet verder bij na te denken. Plotseling zag hij een weerspiegeling onder zich en terwijl hij verder afdaalde, drong het tot hem door dat hij de hoogwaterlijn had bereikt. Hij raakte de wand aan en die voelde nog vochtig. Volgens zijn berekening zat hij nu op ruim twintig meter. Nog steeds was er nergens iets te zien van water dat vanuit zee de put binnen kon komen, maar dat verwachtte hij ook pas als hij de zestig meter passeerde.

Na nog eens drie meter te zijn afgedaald, meende hij iets te horen – heel zacht, het geluid van water. Hij trok twee keer aan de loodlijn om zijn broers te laten weten dat hij langzamer wilde dalen. Ze reageerden onmiddellijk en zijn snelheid werd gehalveerd. Het geluid van water dat de put binnenstroomde werd duidelijker. Nick spande zich in om in het donker iets te zien, terwijl er druppels langs de wand stroomden en als regen op zijn helm tikten. Zo nu en dan viel er een ijsskoude druppel in zijn nek.

Daar!

Hij wachtte een paar seconden tot hij nog eens een halve meter was gezakt en gaf toen een korte ruk aan de loodlijn.

Hij bungelde naast een spleet in de rotswand ter grootte van een Ansichtkaart. Hij durfde niet te schatten hoeveel water erdoor binnen-

kwam – zeker niet zoveel dat de pompen die zijn vader en ooms hadden meegebracht dat niet aan zouden hebben gekund – en dus moest er minstens nog een ander kanaal zijn dat de put met de oceaan verbond. Voorzichtig haalde hij een handvol uitgeplozen touwwerk uit zijn tas, stopte dat zo diep als hij kon in de scheur en hield het daar een poosje vast, tegen de ijsskoude stroom water. Naarmate het touw door-drenkt werd van zeewater, zwollen de vezels op waardoor de stroom geleidelijk minder werd om uiteindelijk helemaal te stoppen.

Als de vloed eenmaal opkwam, zou die dot touwwerk het niet lang houden, met als gevolg dat hij op de bodem van de put maar weinig tijd zou hebben.

Nick gaf een rukje aan de loodlijn en daar ging hij weer, verder naar beneden, langs de rotswanden die hier vol met mossels zaten. Ze stonken verschrikkelijk. Hij stopte nog twee gaten van ongeveer gelijke grootte dicht en toen de derde helemaal dichtzat, hoorde hij nergens meer water binnenstromen. Hij trok vier keer aan de loodlijn en even later zwol de flexibele slang op en begon de pomp de schacht leeg te trekken.

Een paar seconden later zag hij het wateroppervlak onder zich verschijnen. Hij trok aan de lijn ten teken dat hij wilde stoppen en haalde zijn eigen, dunne loodlijn uit de zak van zijn oliejas. Hij liet het lood zakken en gromde tevreden toen hij zag dat er nog maar vijf meter water in de schacht stond. Omdat de put op deze diepte ruim een halve meter smaller was, zou de pomp volgens hem ongeveer tien minuten nodig hebben om hem tot op een meter leeg te halen.

Hij bleef naar de wand kijken, zag het waterpeil verder dalen en kwam tot de conclusie dat zijn schatting niet klopte. De pomp werkte sneller dan hij...

Zijn oog viel op iets links van hem. Naarmate het water verder zakte, werd er geleidelijk aan een nis zichtbaar. Zo te zien was die ruim een halve meter diep en ongeveer net zo breed en hij zag direct dat dit geen natuurlijke nis was. Duidelijk zag hij de sporen van hamers en beitels waarmee de brosse stenen waren uitgehakt. Zijn adem stokte. Dit was het stellige bewijs dat iemand hier in de put aan het werk was geweest. Dat wilde nog niet zeggen dat het de bergplaats van de schat van Pierre Devereaux was, maar voor een negentienjarige kwam het er dicht genoeg bij.

Intussen was er zoveel water uit de put gepompt dat Nick een deel van de rommel kon zien die daar beneden terecht was gekomen. Het was voornamelijk drijfhout dat door de openingen waarmee de schacht in verbinding stond met de zee naar binnen gezogen moest zijn en verder takken die klein genoeg waren om tussen de spijlen van het rooster door te vallen. Er lagen echter ook zwaardere stukken hout die naar binnen moesten zijn gewaaid voordat er een rooster over de opening van de schacht was gelegd. Ook kon hij zich voorstellen dat zijn vader en ooms nadat ze geen kans hadden gezien om het geheim van de put te ont-radselen van frustratie het een en ander naar beneden hadden gegooid.

Boven ging de pomp gewoon door, met ruim voldoende capaciteit om het beetje water bij te houden dat langs de dotten touwwerk naar binnen sijpelde. Naast hem werd de nis steeds hoger. Hij kreeg een ingeving en gaf zijn broers een seintje om hem verder te laten zakken terwijl hij zijn gewicht zo verplaatste dat hij aan het eind van het touw heen en weer begon te slingeren. Toen hij ver genoeg gezakt was en dicht genoeg bij de wand, stak hij een been uit en tastte met zijn voet in de nis. Daar vond hij houvast in hooguit vijf centimeter water. Hij slingerde nog een keer, gooide zijn hele lichaam in de opening en kwam stevig op zijn beide voeten terecht. Hij seinde naar boven dat ze niet verder moesten vieren en haakte de lijn los van zijn klimtuig.

Nick Ronish stond op nauwelijks een meter van de bodem van de put waarin de Schat van Devereaux moest liggen. Hij voelde dat de buit binnen handbereik lag.

De laatste hindernis was al dat hout dat in een ondoordringbare hoop kriskras over de bodem van de put lag. Ze zouden daar in elk geval een deel van moeten opruimen om over de bodem te kunnen tasten, op zoek naar gouden munten. Met twee man zou dat een stuk sneller gaan en dus bond hij een bos takken aan het touw en seinde naar zijn broers dat ze die eerst omhoog moesten halen en dat een van hen daarna zou moeten afdalen. Kevin en de tweelingbroer die boven bleef, zouden dan samen het takel kunnen bedienen en als het nodig was, zou zelfs Jimmy daarbij kunnen helpen, daar was hij van overtuigd.

Hij grinnikte terwijl de druipende bundel boven hem verdween. Misschien zouden ze het touw aan Amelia's halsband kunnen vastmaken en de vracht door die gekke hond omhoog laten halen.

Hij bleef met zijn rug tegen de muur in de nis staan voor het geval er een tak los zou raken en naar beneden vallen. Vanaf een hoogte van meer dan zestig meter hoefde zo'n tak je niet eens vol te raken om fatale gevolgen te kunnen hebben.

Drie minuten later klonk de opgetogen stem van Don boven Nicks hoofd. 'Heb je iets gevonden?'

'Een hoop hout en andere troep,' riep Nick. 'Dat zullen we voor een deel moeten opruimen. Maar kijk eens waar ik sta. Dit is in de rotsen uitgehakt.'

'Door piraten?'

'Door wie anders?'

'Potverdomme. Straks zijn we rijk.'

Het zou niet lang duren voordat het tij keerde en daarom werkten de twee jongens als bezetenen om de warboel van ineengevlochten takken uit elkaar te trekken. Nick deed zijn klimtuig af en gebruikte het om een bundel van minstens honderd kilo volkomen doordrenkte stukken hout bij elkaar te binden. Samen met Don wachtte hij in de nis tot het touw weer beneden zou komen. Boven werkten Ron en Kev ook als wilden en zagen kans om de bundel los te maken, het hout opzij te gooien en het touw binnen vier minuten weer beneden te hebben.

Nick en Don herhaalden dit proces nog twee keer. Het maakte niet uit of ze daarmee genoeg rommel opgeruimd hadden. Ze hadden eenvoudigweg geen tijd meer. Ze lieten het touw over een boven het water uitstekende boomstam vol met stakerige einden hangen en sprongen vanuit de nis op de stapel hout. Die verschoof onder hun gewicht. Nick ging op een boomstam liggen die net zo dik was als zijn eigen lijf en stak zijn arm in het ijskoude water. Zijn vingers gleden over gladde steen. De bodem van de put.

In tegenstelling tot zijn broers had hij de verhalen over een piratenschat die in de put begraven zou liggen maar half geloofd. Tot hij die uitgehakte nis had gezien. Nu wist hij niet goed meer wat hij moest geloven. Toen hij eraan begonnen was om tot op de bodem af te dalen was het voor hem voldoende geweest om te bewijzen dat hij wél kon wat generaties voorouders niet was gelukt. Maar nu?

Hij tastte zo ver mogelijk in het rond in de modder op de bodem.

Naast hem deed Don hetzelfde, zijn arm tot aan de schouder tussen een paar takken, zijn mond strak van inspanning. Nick vond iets wat rond en glad aanvoelde. Hij trok het uit het slijk, en had het vuil er al met zijn duim af gestreken voordat hij het boven water haalde.

De verwachte glans van goud werd niet bewaarheid. Het was alleen maar een oude, verroeste ijzeren ring. Hij probeerde een ander gedeelte dat ze vrij hadden gemaakt. Hij voelde takken en doorweekte bladeren, maar toen hij iets voelde wat hij niet direct kon thuisbrengen, haalde hij het boven water. Hij slaakte een verschrikte kreet toen hij in de lege oogkassen van een schedel keek, de schedel van een dier, volgens hem een vos.

Hoog boven hen nam de druk achter een van proppen touwwerk steeds verder toe en geleidelijk aan begon er water tussendoor te sijpelen. Wat begon als een klein stroompje, werd in een keer een stortvloed toen de prop er met zoveel kracht uit werd geschoten dat hij tegen de andere kant van de schacht kwakte. Het zeewater stroomde naar binnen in een dikke straal die zwaaide en slingerde als een gebroken hoogspanningskabel.

‘Het is afgelopen,’ schreeuwde Nick boven het geraas van het neerstromende water uit. ‘We moeten hier weg.’

‘Nog heel even,’ antwoordde Don die bijna met zijn hele bovenlichaam in het water zat, nog steeds rondtastend over de bodem.

Nick was bezig zijn klimtuig aan te trekken toen hij Don een vreemd geluid hoorde maken. ‘Don?’ zei hij, zijn kant opkijkend.

Er was iets veranderd. Een ogenblik geleden had Don nog bovenop een boomstam gelegen en nu stond hij plotseling tegen de wand van de put gedrukt met een groot stuk hout tegen zijn borst.

‘Nick,’ riep hij met gesmoorde stem.

Nick haastte zich naar de andere kant, naar zijn broer. Zijn heftige beweging moest de hele stapel nog verder hebben verschoven want opeens schreeuwde Don het uit. Het stuk hout drukte steeds verder tegen zijn borst en in het licht van zijn mijnlamp zag Nick hoe zich op de jas van zijn broer een donkere vlek vormde.

Het water bleef met het geweld van een zomerse onweersbui op hen neerstorten.

‘Hou vol, broertje,’ zei Nick, en greep het dikke stuk hout vast. Hij

voelde een vreemde trilling door het hout gaan, bijna iets mechanisch, alsof het eind van de tak onder water met iets verbonden was.

Hoe hij ook trok, de tak zat onder water klem en het scherpe uitsteeksel werd langzaam en meedogenloos verder in Dons borst gedreven.

Don schreeuwde het uit van de pijn en Nick schreeuwde ook, van angst en frustratie. Hij wist niet wat hij moest doen en keek om zich heen naar iets wat hij als hefboom zou kunnen gebruiken om de tak uit het lichaam van zijn broer te wringen.

‘Hou vol, Don,’ zei Nick terwijl zijn tranen zich vermengden met het zoute water dat over zijn gezicht stroomde.

Opnieuw riep Don zijn naam, maar zwakker nu, met bijna tien centimeter hout in zijn borst. Nick pakte zijn hand, die Don omklemde, maar al snel begon de kracht die de angst en de pijn hem had gegeven, weg te ebbten. Zijn vingers werden slap.

‘Donny!’ schreeuwde Nick.

Don opende zijn mond. Nick zou nooit weten wat zijn broers laatste woorden hadden moeten zijn. Een golf bloed gleed over Don Ronish’ bleke lippen. Die eerste uitbarsting veranderde in een aanhoudende stroom die roze kleurde in het water dat over zijn hals en borst liep.

Nick gooide zijn hoofd achterover en brulde, een oerkreet die tegen de wanden van de put echode, en als de tweede prop touwwerk niet losgeschoten was en de hoeveelheid water nu dubbel zo hard de put binnenstroomde, zou hij voor altijd bij zijn broer zijn gebleven.

In de zondvloed tastte hij naar het touw en haakte dat aan zijn klimtuig vast. Hij vond het verschrikkelijk wat hij nu ging doen, maar hij had geen andere keus. Hij trok aan de loodlijn. Zijn andere broers moesten hebben begrepen dat er iets mis was, want ze haalden hem snel omhoog. Nick hield de lichtbundel van zijn lamp op Don gericht tot het levenloze lichaam alleen nog maar een vage omtrek in het duister was. Toen verdween het helemaal.

De herdenkingsdienst voor Don Ronish werd de woensdag daarop gehouden. De wereld was in de uren dat de vijf broers voor ontdekkingsreizigers hadden gespeeld dramatisch veranderd. De Japanners hadden Pearl Harbor gebombardeerd en de Verenigde Staten waren nu in oorlog. Alleen de marine beschikte over het benodigde materiaal om

Dons lichaam te bergen en het verzoek van hun ouders was aan dove-mansoren gericht geweest. Zijn kist bleef leeg.

Hun moeder had sinds ze het nieuws te horen had gekregen geen woord meer gezegd en moest tijdens de hele dienst tegen hun vader geleund blijven zitten om niet flauw te vallen. Toen het afgelopen was, zei hij tegen de drie oudste jongens dat ze moesten blijven waar ze waren terwijl hij hun moeder en Jimmy naar de auto bracht, een tweedehands Hudson. Hij kwam terug naar het graf, tien jaar ouder dan hij op zondagmorgen was geweest. Hij zei niets, keek alleen met roodomrande ogen van de ene zoon naar de andere. Toen tastte hij in de zak van het enige kostuum dat hij bezat, het pak waarin hij was getrouwd en dat hij bij de begrafenis van zijn eigen ouders had gedragen. Hij had drie vel-len papier in zijn hand. Hij gaf hun er elk een, wachtte even met het papier dat hij aan Kevin gaf. Hij kuste het voordat hij het aan zijn zoon gaf.

Het waren hun geboortebewijzen. Het papier dat hij aan Kevin had gegeven, was Dons geboortebewijs waaruit bleek dat hij achttien jaar oud was en dus in aanmerking kwam voor militaire dienst.

‘Het is vanwege jullie moeder. Die zal het nooit begrijpen. Doe onze familie eer aan en misschien zal het jullie worden vergeven.’

Hij draaide zich om en liep weg, zijn magere schouders afhankelijk alsof ze een last moesten torsen die zijn lichaam onmogelijk kon dragen.

En dus gingen de drie jongens naar het dichtstbijzijnde wervingsbureau, alle gedachten aan jongensavonturen voor altijd verbannen door de herinnering aan de lege kist van hun broer en daarna door het hellevuur van de oorlog.